

ЦЕНА:

За Србију на годину 6 динара
на пола године 3
За стране земље на годину 9

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

Трајаксџу града Београда

Његово Величанство Краљ, на предлог Министра Унутрашњих Дела, по саслушању Министарског Савета, а на основу чл. 54 и 102 Устава земаљског, благоволео је указом својим од 9. овог месеца решити:

Народна Скупштина, састављена из народних посланика изабраних за скупштинску периоду 1903, 1904, 1905 и 1906 год., сазива се у ванредни сазив на дан 16. Септембра ове године у Београду.

Ово се саопштава грађанству града Београда ради знања.

Од суда београдске општине 12 септембра 1903 год. АБр. 8665.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

12. августа 1903 г.

Председавао председник београдске општине г. Н. И. Стаменковић. Од одборника били г. г. Д. Ђ. Миловановић, Дим. Наумовић, К. П. Лазаревић, Милош Валожић, Дамњан Стојковић, Никола И. Димитријевић, Јов. Смедеревац, Др. Јован Данић, Др. Марко Леко, Војоје Јовановић, Др. Јован Ђурић, К. Теодосијевић, Ђорђе Н. Петровић, Ј. Константиновић, Лазар М. Магић, М. О. Петровић, Др. Милан Радовановић, Д. Тадић, Урош Благојевић, Јов. Максимовић, Р. Драговић, М. Клидис, С. Азријел, Мах. М. Ђорђевић, Милован Миленковић.

Деловођ Марко Н. Новаковић.

I

Прочитан је записник одлука седнице државне 8. августа тек. год. и примљен без измена.

II

По прочитању акта иследних власти АБр. 7132, 7212, 7213, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да му је непознат Петар Петриције, надзорник зграде Управе Фондова и да су доброг владања и средњег имовног стања Иван Перић, обућар и Ванђел Димитријевић, пиљар.

III

Председник извештава одбор, да је на дневном реду извешће ужег одбора за проучење представке друштва Милошевац о начину експлоатације палилулске пијаце.

Моли члана истог одбора одборника г. Др. Марка Лека, да саопшти одбору резултат рада тога одбора.

Одборник г. Др. Марко Леко извештава одбор, да је ужи одбор проучио поднета правила задруге друштва Милошевац ради подизања и експлоатације пијачних зграда у Палилули и да је нашао, да тачка а чл. 53 треба да гласи а, 25% Фонду Милошевца за улепшавање палилулског краја. Образложвава зашто ужи одбор ово предаже.

По саслушању тога и размотрењу свију односних акта АБр. 5750 а после потребног обавештавања, одбор је после поименичног гласања са 14 против 11 гласова (против гласали одборници Дим. Ђ. Миловановић, Коста Лазаревић, Милош Валожић, Дамњан Стојковић, Никола Димитријевић, Јован Смедеревац, Др. Јован Данић, Др. Марко Леко, Др. М. Радовановић, Раденко Драговић, и Милован Миленковић решио:

Да се представка друштва Милошевац о начину подизања и експлоатације

ПОДЛИСТАК

ИСТОРИЈА СРЕМА

НАПИСАО

МИХ. Ј. МИЛАДИНОВИЋ

(Овај је рад награђен са 400 дин., првом видоуданском наградом Београдске Општине од 15. јуна 1899. год.)

(НАСТАВАК)

Нови хан Мортаг напусти Крумову мисао о освојењу Цариграда и утврди са царем Лавом мир на 30 година, да би могао лакше сву своју пажњу да окрене на остале суседне државе. „Као да се у Бугарској чинило, да им се најпре треба оснажити с других страна па поновити покушаје на Цариград.“¹ И заиста видимо да нови хан Мортаг скреће сву своју пажњу не на југ као његови претходници већ на запад.

Услед оваке Мортагове политике дошло је на средњем Дунаву између фрушке и бугарске државе до сукоба, који смо описали у прошлом одсеку.

На овај начин дође и наш Срем од 827. године под бугарску власт.

Да је заиста Срем у ово доба потпао под бугарску власт тврди већина признатих

наших и страних историчара, као: Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић,¹ Иларијон Руварац,² Konst. Jos. Jireček,³ А. Гилфердинг,⁴ и други.

Код хрватских историка видимо у овоме колебање и мењање мишљења.

Др. Fr. Rački писао је некад овако: „Bugarci, kao što se sudi po potonjih zgodah, povukoše se nešto poznije prieko Drave, te zadržahu pod svoijem podaništvom pokrajinu medj Dravom, Dunavom i Savom, bar njesinu zapadnu stranu s krasnim Srijemom skoro dva stoletja, odkle znatno utjecahu u povjesti panonskih Hrvatov i Srbov.“⁵ Ово су мишљење од Рачког примили Ткачић⁶ и други хрватски историчари у својим историјама.

Касније је Рачки промену мишљење, те помињући размирице бугарско-фрушке, не вели да је Срем остао под Бугарском,

¹ Историја Српског Народа (у свима издањима).

² Стари сланкамен, стр. 8.

³ Geschichte der Bulgaren, стр. 8.

⁴ Писма ове историј Србовъ и Болгаръ, стр. 45. Хилфердинг им даје и њихов од Срема: Сирмија, Славонија и там. военая граница) на време досталасъ Балгаромъ. Ну ове друге области ван Срема Бугари нису одржали. Них су Бугари само опустошили, али су их Фрузи у брзо повратили, те је тако само Срем остао стално у бугарској власти. И самом Марину Дринову (Бугарину) изгледа ово Хилфердингтово „предположеніе ошибочнѣмъ“ (т.ј. погрешно). В. М. С. Дринова, Южніе Славяне и Византия въ Х вѣкѣ, стр. 80. у примедби.

⁵ Arkiv za pov. jug. стр. 276.

⁶ Jvan Tkalčić, Poviest Hrvata, стр. 16.

шта више тврди противно, т.ј. да је и даље у Срему остала фрушка власт (Granice Bugarske naprama donjoj Panoniji, odnosno naprama srijemskom joj dielu, ostale su jednake i sliedećih desetaka, dok je ondje Franačka preko domaćih knesova vladala. Dunav ostao je granicom između obiju država.¹

Проф. Сима Љубић заступао је ово гледиште још пре Рачког (1878. год.),² а кад је и Рачки у овом смислу променио (1881. год.) своје раније мишљење, усвојили су ово новије, погрешно мишљење Смичиклас³ и други историчари хрватски.⁴ Клаић у својој најновијој, опширној „Повјести Хрвата“ одваја се од ових хрватских историчара и описује овај догађај тачно, т.ј. да је Срем од 827. године остао у бугарској власти.⁵

По заузећу Срема Бугари су после две године (829.) опет напали на Фрушку земљу (западно од Срема), ну после тога настаје мир и пријатељски односи између бугарске и фрушке државе.

Кад су Бугари освојили Срем, био је то млад и незнабожачки народ. Међу њима је било доста Словена а било је нешто и Хри-

¹ Rad, knj. LVI., стр. 115.

² Rad knj., XLIII., стр. 134.

³ Tade Smičiklas, Poviest Hrv., I, стр. 178.

⁴ Није тешко погодити из какве тенденције хоће Хрвати да Срем и даље остане под Фрузима.

⁵ V. Klaić, Poviest Hrvata, књ. I, стр. 50.

¹ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист., II, стр. 7.

пљачних зграда у Палилули учињена општ. суду 2. маја т. г. Бр. 31. заведена у општ. суду под ГБр. 1721, исте године не усвоји, већ да се остане при решењу одбора од 16 септ. 1899 г. АБр. 7395. пошто се учињена представка коси с помен. решењем одбора.

IV

Председник извештава одбор, да је општ. суд за набаву 2800 куб. м. дрва за огрев својих одељења и основних школа према прописаним условима расписао офергалну лицитацију. Да су у општинском суду до остављеног рока поднели понуде за испоруку означене количине дрва Мирковић и Лучић и Васа Николић, овд. трг. и то: Мирковић и Лучић, по следећим ценама: један кубни мет. дрва букових I кл. саме цепанице по цени динара 7.75; један куб. мет. дрва церових и растових I кл. саме цепанице по 7.70 дин.: 1 куб. мет. дрва граничевих, церових, букових, грабових и растових у облицима и цепаницама мешаних 7.35 дин. све са њиховим превозом и слагањем где општина буде одредила с тим, да им се дрва по предаји најдаље у року од 2 мес. исплате, а Васа Николић по следећој цени: I врсту само буковине по 31.50 дин. куб. хват са његовим подвозом на означена места, но без одбијања обртне порезе.

Да је општински суд добивене понуде изнео на оцену одборској секцији за економат дошавши исту секцију одборницима г. г. Р. Драговићем и К. Теодосијевићем. Да је ова комисија нашла, да је понуда Мирковића и Лучића, повољнија за општину од понуде Васе Николића по 50 пр. дин. по хвату и предложила, да се усвоји понуда Мирковића и Лучића и то: за букова дрва I кл. по 7.75 дин. од куб. мет. и за церова дрва I кл. без растових и других по 7.70 дин. од 1 куб. мет. Дрва да не смеју бити чворновата или у пањевима него тачно по условима; у исто време комисија је предложила, да се за набаву дрва за идућу годину држи лицитација с пролећа.

По саслушању тога и размотрењу односних акта АБр. 7120, — одбор је решио:

Да се усвоји предње мишљење секције и да се за огрев општинских одељења и основних школа набаве 2800 куб. мет. дрва од Мирковића и Лучића, по понуђеној цени и то: 1400 куб. м. букових дрва I кл. 7.75 — седам динара и седамдесет пет пара дин. од куб. метра и 1400 куб. мет. церових дрва I кл. без растових или других по 7.70 седам динара и седамдесет пара дин. од куб. мет. Дрва да не смеју бити чворновата или у пањевима него тачно по условима са њиховим превозом и слагањем где општина буде одредила а под прописаним условима.

Да се за набаву дрва за општинску потребу за идућу годину држи лицитација с пролећа.

V

На предлог општинског суда а на основу чл. 58. зак. о изборима нар. посланика, одбор је решио:

Да чланови бирачких одбора и њихови заменици за избор нар. посланика за вар. Београд, који се има извршити на дан 8 септ. т. г. буду одборници и то:

1, у гласачком месту у кв. дорђолском члан г. Јанаћ Константиновић, заменик Јован Максимовић.

2, у глас. месту у кв. савамаљском члан г. Милош Валожић, заменик, г. Алекса Крсмановић.

3, у глас. месту у кв. варошком члан г. М. Кљидис, заменик г. Н. Димитријевић.

4, у глас. месту у кв. теразијском члан г. Светозар Јанковић, заменик Пера Новаковић.

5, у глас. месту у кв. палилулском члан г. Мих. Ђорђевић, а заменик Љуба Дојчиновић; и

6, у глас. месту у кв. врачарском, члан г. Тома Цинцар-Јанковић, а заменик г. Аксентије Аксентијевић.

VI

Председник извештава одбор, да ће регрутна комисија VII пуков. округа почети свој

рад у општини беог. 26 тек. мес. а завршити га 31 истог мес. Да раду комисије од стране општинског суда имају присуствовати поред једног кмета и писмоводног особља још и половина општинских одборника. Моли одбор, да изволи учинити распоред међу г. г. одборнике, који ће кога дана овоме послу присуствовати.

По саслушању тога и по прочитању акта војног одељења АБр. — 7087, одбор је решио:

Овлашћује се општ. суд да за присуствоваће раду регрутне комисије учини сам распоред, по коме ће одборници овоме раду присуствовати.

VII

По прочитању извешћа шефа општ. лекара АБр. 7369, за преглед и оцену молби и поднетих докумената пријављених кандидата за општинског лекара, — председник је позвао одбор, да из своје средине избере два одборника ради прикупљања и контролисања гласова.

Пошто је одбор изабрао за прикупљање и контролисања гласова одборнике г. г. Соломона Азриела и Димитрија Тадића, приступљено је гласању и по свршеном гласању и пребројаним гласовима, председник је објавио, да су кандидати за општинског лекара добили и то:

г. Др. Слободан Рибникар, приватни лекар девет гласова;

г. Др. Коста Константиновић, лекар ср. подунавског четири гласа;

г. Др. Ђира Павић, доктор целокупног лекарства три гласа;

г. Др. Јосиф Марковић, болнички и прив. лекар три гласа;

г. Др. Богосав Заваџил, окр. физикус у пенз. три гласа;

г. Др. Павле Ошко, лекар општине лановске један глас; и

г. Др. Ервинг Штрениг, санитар. мајор у пенз. један глас;

Пошто ниједан од кандидата није добио половину гласова од присутних одборника и један више, то је приступљено ужем избору између двојице кандидата, који су добили највећи број гласова и то г. Др. Слободана Рибникара

шћана, али је већина била у ово време незнабожачка. Оно нешто културе, што су Фрузи и њихове колонисте пренели у Срем наново је пропало, па се вратило готово исто онако стање, какво је било и пре доласка Фруга, за време сеобе Народа.

Међу тим овако стање није дуго трајало. Тим самим, што су Бугари мислили стално да у овој земљи остану, почео је и Срем постепено да се подиже и напредује.

*

За владе бугарске, у IX веку, довршен је овај процес, који је започет још раније у VIII веку, а то је пословењавање номенклатуре сремских градова, река, планина и т. д. У ово доба нестаде Фрушких имена: Francovilla, Malevilla; нестаде грчког Φραγκοχωριον; за тим латинских имена, па место свега тога у Срему се почињу употребљавати словенски називи, који су постали или према латинском и грчким именима или посташе и са свим нова.

Према латинском имену станице „ad Basante“ поста име за реку Босут. Према називу „ad Fossas“ поста превођењем словенски Јарак¹ (на путу од Митровице за Петровац). Према Sirmium-у поста словенски Срем; према грчком Φραγκοχωριον поста словенски Фрушка Гора. Од чисто словенских

назива имамо на месту латинског Таурунума, а Фрушке Малевиле, словенски Земљњ (доцније Земун); нешто касније постаде на месту латинског Asimiusum-а словенски Сланкамен.¹ На сваки начин било је још које мање словенско место из IX и X века, али је доцније, а нарочито за време турских ратова пропало.

Г. Иларион Руварац вели, да је „Сланкамен саградио и Сланкаменом назвао онај исти народ, који је Singidunum „бљим градом, Белиградом, Београдом“, Гаичиним „Земљњ-ом“, гору ову нашу што се од изнад Илока до Сланкамена пружа дуж Дунава — Фрушком Гором, Будим-Пешту „Пешт“ (Pesth) крстио и назвао“. Мисли даље да су те градове, „подигли на рушевинама римским они Словени, који су господарили у Мезији и који су пре Угара заповедали у области Сирмиума у Срему. А ти Словени стали су господарити и градити градове тек тада кад су се прозвали Бугарима“.²

Што се тиче Срема, на њега се, по нашем скромном мишљењу, не може односити ова последња реченица, т.ј. да су цигло Бугари саградили и наименовали старе

¹ Ма да Сланкамен долази први пут у споменицама под год. 1069, без сумње је раније постао. Држало се раније, да је ово место добило име по Сагану, бугарском кнезу, али је сада доказано, да је Сагана измислио анонимни нотар краља Беле IV., а Сланкамен да је добио име по сланом камену или извору (в. Руварац „Сланкамен“, стр. 6.)

² И. Руварац, Стари Сланкамен, стр. 8.

сремске градове, који носе словенски назив, и да би према томе као Бугарима припала нека заслуга за пословењавање овога краја.

Ми смо казали, да је пословењавање сремске номенклатуре отпочето још пре доласка Бугара у Срем, јер је непобитан факт, да је било Словена у Срему и много пре но што су Бугари ушли у Срем и покорили га својој власти. Ти, дакле, Словени морали су пре Бугара да имају своје називе за реке, градове, за Франкохорион,¹ и т. даље.

Словенима у Срему није било непознато и необично име Србин, јер савремени Фрушки писац Ајнхард у почетку IX века пише да је Људевит, кнез Посавске Паноније из Сиска ускочио к Србима, т.ј. у област реке Врбаса или Босне.²

Кад се у овим областима у почетку IX века помињу Срби, онда можемо рећи да се за њих знало и у суседном и блиском срему. Чак и угарски историчари признају,

¹ Г. Руварац (који је као историк одличан, али не можемо рећи да је и као филолог такав) доказује, да је реч Фрузи чисто бугарска, и да би требало ми да кажемо „Франска Гора“ а не Фрушка Гора. Међу тим да реч „Фрузи“ није само бугарска но и српска доказује то, што се налази у српским споменицама, па и сам Јуричек помињући Фрушку Гору и објашњујући је филолошки не приписује је својим љубимцима но Србима: „Francoschorion nannte man noch im XII Jahrhundert ganz Syrmien und die Fruška Gora (altsl. frong. attserb. frug: Franke) bewahrt noch heute das Andenken der Herrschaft Kare des Grossen in diesem fernen Lande.“ (Heerstrasse, стр. 76. и 83.)

² Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. II., стр. 31.

прив. лекара, који је добио девет гласова и г. Др. Косте Константиновића, који је добио четрири гласа, и по свршеном гласању и пребројањем гласовима, председник је објавио, да су добили и то:

г. Др. Слободан Рибникар, четрнаест гласова; и

г. Др. Коста Константиновић, десет гласова;

Према таквом исходу гласања, одбор је решио:

Да је за општинског лекара изабрат г. Др. Слободан Рибникар, приватни лекар.

РЕДОВНИ САСТАНАК

18. Августа 1903 г.

Председавао председник београдске општине г. Никола И. Стаменковић. Од одборника били: г. г. Д. Ђ. Милованић, К. Н. Лазаревић, Милош Валожић, Јован Смедеревац, Љуба Дојчиновић, Богоје Јовановић, Мих. М. Борђевић, Д. Тадић, М. Клидис, Петар Новаковић, К. Теодосијевић, Дамњан Стојковић, Јов. Максимовић, М. Штрбић, Св. Јанковић, А. Шток, Т. Цинцар-Јанковић, Милан Димић, С. Азријел, Милов. Миленковић, Урош Благојевић, Лазар М. Матић, Тодор Мијаиловић.

Деловођ, Марко Новаковић.

I

Председник извештава одбор, да је надзорна комисија за осветљење и трамвај упутила суду акт АБр. 7698, којим тражи, да општина на основу чл. 22 уговора између безименог друштва трамваја града Београда и општине београдске, васпостави трамвајски саобраћај на рачун концесионара, пошто је саобраћај трамвајски прекинут за три дана узастопце.

Прочитан је и акт безименог друштва трамваја града Београда АБр. 7706, којим друштво извештава суд, да је возно особље трамвајско напустило рад, да је друштво прибавивши нове раднике, могло одмах продужити рад, али да је спречено грубом силом старих радника, који су посао напустили, да су тражили заштиту полицијске власти, но да је нису добили, с тога моли суд, за уплив код власти, да им се служба обезбеди.

По саслушању ових акта отпочета је дебата по овом предмету али одмах у почетку

да је у ово време било Срба у Срему. Историчар Салаија, говорећи о сеоби породице Бранковића у Угарску у XV веку, вели да су Срби у то доба већ од више векова становали у Срему и у војничкој крајини.¹

Поред словенских становника било је у Срему доста и разног несловенског становништва, дакле као и у раније време видимо у Срему разнолико становништво, тако, да три савремена писца помињу у IX веку чак и Обре у својој првашњој постојбини, дакле у Срему.²

Доласком Бугара словенски је живаљ у Срему појачан, дотадашња пословењена имена призната су и усвојена и од државне власти, па је то пословењавање под заштитом бугарске власти интензивније настављено и довршено.³

*

Казали смо, да је Срем у доцније доба бугарске власти почео постепено да напредује. У Бугарској је, као што смо поме-

¹ Емил Нико, Срби у Угарској, прев. Др. Ст. Павловића, стр. 19. — То исто помињу Енгел, Добровски, и други историци.

² Crzörnig, Ethnografie, св. II, стр. 72.

³ По речима г. Руварца изгледало би, да је Мортагова влада у Срему одмах по доласку свом издала какав декрет и њиме наименовала по доласку именима сва места те тако „пословенила“ Срем од прилике онако, као што је недавно мађарска влада на хартији помаћарила српска села и градове, а тако се што, наравно, према духу ондашњег времена не може ни замислити. Славенизовање

исте а због деликатности питања које се има решити, одбор је на предлог одборника г. Томе Цинцар-Јанковића, претворио седницу у конференцију.

После довољног конференцања одбор је претворио конференцију у седницу и решио:

Да ужи одбор, у који да уђу одборнице г. г. Димитрије Тадић, Тома Цинцар-Јанковић, Јован Смедеревац и Тодор Михаиловић, проучи ово питање и испита које су диференције појављене између друштва и његових радника, услед чега је напуштање рада од стране радника наступило и могу ли се исте на који начин изравнати и да о томе поднесу извешће првој одборској седници, која ће се састати сутрадан, ако трамвајски саобраћај не буде васпостављен, ради коначног решењем овога предмета.

РЕДОВНИ САСТАНАК

20. Августа 1903 г.

Среда

Председавао председник београдске општине г. Коста Главинић. Од одборника били: г. г. М. Клидис, Р. Драговић, Петар Новаковић, Јанаћ Константиновић, Др. Марко Лeko, С. Ј. Азријел, М. Штрбић, К. Теодосијевић, Д. Ђ. Милованић, Св. Јанковић, А. Н. Крeмановић, Мих. М. Борђевић, Љуба Дојчиновић, Дамњан Стојковић, Никола И. Димитријевић, Милан Димић, Милош Валожић, А. Шток, Милов. Миленковић, Т. Цинцар-Јанковић, Урош Благојевић, Лазар М. Матић, Јов. Смедеревац.

Деловођ, Марко Н. Новаковић.

I

Заступник председника београдске општине кмет г. Михаило Ерковић, отвара седницу и извештава одбор, да према акту министарства унутрашњих дела од 12. ов. мес. П№ 21084, председник београдске општине г. Коста Главинић, који је на другом збору београдских грађана 17 јула ов. г. изабран а високим указом Њ. В. Краља од 11 ов. мес. утврђен за председника општине београдске, има према чл. 196 зак. о општинама да положи заклетву на Устав и верност Краљу.

Моли протопрезвитера да у смислу наведених законских прописа прими заклетву од председника.

нули, нестало бурног доба ратоборног Крума. Под Мортагом, па и на пола столећа после њега, владала је у Бугарској, с малим и кратким прекидима, периода мира. За ово доба поче се у Бугарској подизати трговина и она поста главна стовариште за трговачки саобраћај између византинског царства, Русије и Велико-Моравске. Разуме се да је трговачки саобраћај ишао преко Срема, јер је преко њега водио онај чувени средњовековни пут који је Срем спајао са Русијом, и који је био исто тако важан, као и онај стари, „цариградски друм“, који је из Цариграда преко Београда и опет преко Срема ишао даље на Запад.

У бугарским су се градовима размењивале сировине са севера за прерађевине из Византије и производе из Азије и Африке. Бугарски су трговци и каравани оживљавали тргове цариградске и солунске.¹

После Мортага и Маломира (Словенина) постане бугарски хан Борис (844. год.). У исто доба измењаше се и суседни владоци: српског жупана Властимира наследиле синови, Мутимир, Стројимир и Гојник, фрушког Лудвика пак (840. год.) три сина, који по-

Срема отпочето је дакле пре доласка Бугара у Срем, тј. под оним словенским племенским кнезовима, какве су Бугари затекли у Срему, па по свом освојењу збацили и поставили своје, под којима је овај процес само настављен и довршен.

¹ Ramband, L'empire grec au dixième siècle, стр. 328.,

Пошто је протопрезвитер града Београда примио заклетву од председника г. Косте Главинића, — одбор је примио к знању ово полагање заклетве.

II

Пошто је председник положио заклетву и примио дужност председника београдске општине, отворио је седницу одборску овим говором:

Господо одборници!

Позван поверењем велике већине београдских грађана, који су 17-ог пр. м-ца изашли на биралиште, да заузем положај председника београдске општине, сматрам за једну од првих својих дужности да са овога места искажем своју благодарност Његовом Величанству Краљу што је благоизволео потврдити мој избор за председника престоничке општине којим су ме Београђани почаствовали, и грађанима београдским што су ме одликовали својим, за мене драгоценим поверењем, а у исто време и да изјавим: да ћу све своје знање и умење употребити на то, да, колико буде зависило од мене лично, што више и оправдам то поверење.

Господо одборници!

Руковођен уверењем, да је дужност свакога грађанина, припомоћи свим својим, ма и најслабијим силама, унапређење и развитак општине у којој живи, пристао сам да напустим свој досадашњи мирни и независни положај професора Вел. Школе, а да примим нову далеко сложенију дужност председника највеће општине у Србији. Примајући се ове нове дужности, био сам свестан и њенога значаја и свију тешкоћа с којима је везана; али тврда вера у то: да ће ме и суд и одбор општински, у коме је велика већина људи с којима сам и раније, као одборник општински, заједнички радио, и грађани престонички, као и надлежни виши чиниоци и све општинско особље, свемерно потпомоћи, да своју председничку дужност, на корист наше општине, што боље испуним, дала ми је куражи да примим пуну части и одликовања, али у исто време и пуну тешкоће, дужност председника београдске општине.

делише царевину; и најзад византинског цара Теофила наследи (842. год.) малолетан син Михаило III.¹

Борис је са Византијом продужио мир који је његов претходник уговорио. Тако исто и са својим суседом Лудвиком Немачким одржао је пријатељске односе; с њиме је само једном приликом нарушио мир, када га 853. год. позваше посавски Словени, да им помогне да се ослободе Фруга, што и учини, али без успеха.²

Услед тога, што се Бугарска ширила на запад и југ и захватала све више Словена, дошло је до тога, да се је чисти елемент бугарски све више губио у словенском мору. Већ се после Мортага јављају на ханском престолу Словени, а и сама влада Борисова може се назвати периодом стапања бугарског елемента са словенским, јер се на крају ове периоде одржаше прави Бугари само у малом броју и то у најисточнијим крајевима Бугарске.³

Хришћанство је, преко заробљеника из Византије, ухватило било корена у Бугарској и за владе Мортагове, али овај, гледајући у њему погибао од Византије, устане противу њега са највећом ревношћу. Доцније

¹ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. Срп. Нар., св. II, стр. 40.

² Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. Срп. Нар., св. II, стр. 41.

³ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. Срп. Нар., св. II, стр. 48.

На нову општ. управу много се полага и од ње грађани много очекују, а од мене, можда и то: да ја већ данас изађем са својим програмом, кога се мислим држати при руковођењу општинских послова, што ми није могуће учинити све дотле докле мало ближе не упознам своју нову дужност, јер не радо обећавам оно што не могу испунити. Надам се, пак, да ћу после неог времена моћи изнети пред вас и такав програм, а на овом првом састанку, сматрам, господо одборници, за потребно, рећи вама, а преко вас и грађанству београдском, да ћу се сав заложити за то: да се уз припомоћ вашу што пре приступи извршењу бар оних великих општинских радова, чије је извршење постало насушна потреба Београда.

Ово ће нам, држим, бити у толико лакше, што су многи претходни радови, благодарећи нарочито заузимљивости и раду мога поштованог предходника г. Николе И. Стаменковића, с којим сам и као одборник као члан разних општинских комисија, заједнички, више година радио, или скоро при свршетку или су већ упућени правилним путем. И ја сматрам за своју пријатну дужност да му овом приликом изјавим своју захвалност, што је својим преданим, и ако кратковременим радом, као председник општине, знатно утро пут којим, с вама заједно, и ја мислим ићи.

У нади да ће наш заједнички рад бити крунисан корисним успехом за наш град и општину, отварам данашњи састанак.

Одбор је примио к знању овај говор председника општине.

III

Прочитани су записници одлука седница од 12 и 18 ов. мес.

Одборник г. *Dr. Марко Леко* примећује, да у реферату одлуке бр. 505 седнице од 12 ов. мес. после речи „и да је нашао,“ треба да дођу речи: „одбор треба да усвоји поднета правила задруге друштва Милошевац с изменом, да

се Хришћанство све више ширило, и то јаче међу словенским становништвом, а врло мало у крајевима, где је било правог бугарског становништва. Па ипак државна је потреба изискивала да Бугарска постане хришћанска држава. То је Борис све више увиђао.¹

Поред односа са хришћанском Византијом имао је Борис односа и са северо-западним својим суседом, а опет хришћанском државом, — а то је Фрушка, са чијим владом Лудвиком Немачким уговорише савез противу велико-моравског кнеза Рагислава и противу Лудвикова сина Карломана, управника Источне Марке. Године 863. Бугари су по уговореном савезу помагали Лудвику Немачком. Код Бориса је у ово доба била већ сазрела идеја о покрштењу и он изјави Лудвику, да намерава да прими хришћанство. Борис је тада био с Грцима у непријатељству, с тога се обратио западу. Међу тим Лудвик је био заузет ратом и није могао по овој ствари ништа да предузме. У исто време и Грци, који су дотле ратовали у Азији дигну војску противу Бориса.²

Бугарска је у ово доба била изнурена због глади и болести које су у њој неко-

тачка а чл. 53 треба да гласи: а, 25% Фонду Милошевца за улепшавање Палилулског краја. И онда цео пасус у том реферату има да гласи: „да је ужи одбор проучио поднета правила задруге друштва „Милошевац“ ради подизања и експлоатације пијачних зграда у палилули и да је нашао: да одбор треба да усвоји поднета правила задруге друштва Милошевац с изменом, да тачка а, чл. 53 треба да гласи: „а, 25% Фонду Милошевца за улепшавање палилулског краја.“

По саслушању тога, — одбор је примио к знању прочитане записнице са овом допуном одлуке бр. 505 седнице од 12 ов. м. коју је тражио одборник г. Леко.

IV

По прочитању акта иследних власти АБр. 7599, 7341, 7545, 7549, 7639, 7576, 7544, 7527, 7802, 7724, 7378, 7612 и 7588, — којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да су му непознати Сима Којић, опанчарски раденик, Јанко Марковић, келнер, Јованка Надојевић, рођ. Живковић, раденица, Дојчин Наумовић, каф., Велимир Ђорђевић, б. практ., Сава Сабадош, трг. помоћ., Светозар Стојановић, свирач и Јован Стојановић, свирач, Ђура Андрић, фијакерист, Катица Месаровић, бабица и Љубомир Тодоровић, б. општ. писар; да су доброг владања и доброг имовног стања: Деспот Деспотовић, каф., Петар Видаковић, економ, Петар Мостић, пенз., Милан Капетановић, проф. В. Школе и Јован Ђуковић, трг.

V

По прочитању акта Управа града Београда АБр. 7425, 7745 и 7560 по молбама Александра Мочорке, портира, Ђорђа Малиновића, званич. желез. дирекције и Богдана Југовића, трг. агента, због поданства, — одбор је изјавио:

лико година владале. Борис се тада реши да се овом приликом обрати Грцима са жељом, да се покрсти, што и учини, и у исто време тим избегне напад грчког цара Михаила. Грчки цар и патријарах Фотије пошљу јепископа с многим даровима, те покрсти Бориса, наденув му име царско, Михаило, а за тим и бугарски народ (864. године).¹

У исто доба, када се Борис обратио Византији ради покрштења, обрати се и великоморавски кнез Рагислав, да би се отресао Немаца и латинштине, те затражи да му пошљу људе, који би му завели службу Божју на словенском језику. Цар Михаило и патријарах Фотије одазову се његову захтеву, и то из политичких разлога, да би тиме нашкодрили наследницима Карла Великог и папи, с којим је Фотије био у завади. Услед тога дакле два брата Солуњани, Ђирило и Методије, дођу у Велику Моравску 863. године.²

За време док су Ђирило и Методије радили свој по словенство благотворан посао и док су ослобођавали тамошњу цркву од додашњег латинско-немачког утицаја, дотле је римска црква обратила пажњу на Бугарску и усне преко Лудвика Немачког, да Борис 866. год. пошље посланство папи Ни-

Да се молицима може по молби учинити, ако томе не стоје на путу какве законске сметње.

(Свршиће се)

О Б Ј А В А

Министарство Народне Привреде актом својим од 9 септембра ов. год. ПБр. 15911, одобрило је предлог Управе града Београда, да берба винограда у реону београдске општине отпочне од 14 септем. ов. године.

Ово се ставља до знања грађанству града Београда.

Од суда београдске општине 13 септем. 1903 године, АБр. 8703.

О Б Ј А В А

На основу решења Господина Министра војног од 31 пр. мес. ЕП№ 4902, при команди дунавске дивизиске области на дан 17 септембра ове год. у канцеларији интендантуре држаће се I ванредна лицитација за набавку потребне количине меса за гарнизон београдски и топчидерски од 8—12 сахати пре подне.

Који би се ове лицитације хтели примити нека поменутог дана у одређено време дођу на лицитацију.

На молбу команде дунавске дивизиске области од 1. септем. ове године Е№ 4834 суд београдске општине јавља ово грађанству ради знања.

Од суда београдске општине 3. септембра 1903. г. Београд, АБр. 8344.

коли I. Ово је био прави реванш Грцима због њихова мешања у велико-моравској држави. Папа лепо дочека Бугаре и пошље два јепископа у Бугарску, који истерају грчке свештенике и поставе латинске.¹

У Великој Моравској дошли су Ђирило и Методије због свога рада у сукоб с немачким свештенством, те се и папа умеша у ову распу, позвавши ове словенске учитеље у Рим, да их саслуша. Они су се кренули у Рим преко Паноније, где код словенског кнеза Коцеља такође заведоше словенску службу и нађоше ученике, које упознаше са словенским књигама. Новоизабрани папа Адријан II. лепо их прими и одобри им рад, да не би увредио моравско-панонске Словене и да би их придобио од Грка.²

— Наставиће се —

¹ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. Срп. Нар., св. II, стр. 57.

² Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. Срп. Нар., св. II, стр. 58.

¹ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. Срп. Нар., св. II, стр. 61.

² Ibidem.